

Православний Голос Люблина

Бюлетень української православної громади
церкви Воздвиження Чесного Хреста Господнього в Люблині

Люблин

№ 8 (33)

Серпень 2005 р.

www.chresto-vozd.harazd.net

Відбувся XXI Собор Української Православної Церкви в Канаді

У днях 13-17 липня 2005 р. у Вінніпезі відбувся XXI Собор Української Православної Церкви в Канаді, що перебуває в юрисдикції Вселенського патріарха. На Соборі обрано кандидата на нового першоієрарха УПЦК, яким став архієпископ Іван. Затверджено також кандидатуру о. прот. Михайла Скрумеди на нового єпископа цієї Церкви.

На Соборі представлено звіти з життя Церкви за останні роки, обговорено різні питання церковного життя. Вибрано також новий склад виборних органів Церкви: Консistorії, Контрольної Комісії, керівних органів Колегії св. Андрея та Церковного Суду. Головою Президії Консistorії УПЦК обрано о. прот. Богдана Гладьо. Собор прийняв також ряд резолюцій. (гк)

Ширша інформація про XXI Собор УПЦК – стор. 7-9.

Свв. мчч. Маккавеїв та матері їх Соломії

14 серпня Свята Православна Церква відзначає празники Винесення Древа Чесного Хреста Господнього та святих мучеників Маккавеїв і матері їх Соломії і вчителя їх Єлеазара. Варто нагадати, що саме цього дня святкуємо також пам'ять Хрещення Русі. У цей день починається також Успенський піст.

Старозаповітні мученики Маккавеї постраждали в 166 р. до Різдва Христового в Антіохії. В цей час сирійський володар Антіох Спифан, під владою котрого перебувала на цей час Іудея, захотів навернути іудеїв на язичеську віру. Непокірні були піддані гонінням. Особливу ревність і вірність Законів Мойсеевому виявила сім'я Маккавеїв. На очах матері св. Соломії замучили сімох синів. Після смерті синів і св. Соломія віддала життя серед гарячої молитви. Ще раніше в Єрусалимі прийняв смерть їхній наставник священник Єлеазар, котрий відмовився піднести жертву ідолам.

Тропарі та кондаки – стор. 11.

Турковицьке свято

15 липня ц.р., у день свята Положення Ризи Пресвятої Богородиці у Влахерні, традиційно відбулися урочистості з нагоди празника Турковицької ікони Божої Матері. Традиція урочистого відзначення цього одного із найбільших церковних свят Холмщини, яка завмерла в половині 40-х років ХХ століття після депортації із Холмщини українського православного населення, відродилася на початку 90-х.

Спочатку урочистості свята Турковицької ікони відбувалися в Томашеві (при вели-

кому заангажуванні уродженця цього міс-

Продовження на стор. 5.

Хроніка нашого буття (31)

- У суботу 2 липня Вечірню у церкві Воздвиження Чесного Хреста Господнього служив душпастир української православної громади Люблина о. прот. Мирослав Вишневський. Недільну Божественну Літургію 3 липня служили о. митр. прот. Володимир Ходак, о. прот. Мирослав Вишневський та о. Миколай Банковський.

- 9 липня суботню Вечірню совершив о. Мирослав. 10 липня, у Неділю 3-ю по П'ятидесятниці, Божественну Літургію совершали у Хресто-Воздвиженській церкві всі наші священики. Була це остання служба, відслужена душпастирем української православної громади Люблина о. Мирославом перед літньою відпусткою. У храмі було вже відчутно, що почався період літніх канікул – присутні були вже лише нечисленні студенти та аспіранти.

- У празник свв. первоверховних апостолів Петра і Павла 12 липня Божественну Літургію совершали о. о. Володимир та Миколай. Після Літургії на середині храму відслужено святочний молебень.

- У суботу 16 липня Вечірню служив у нашому храмі о. Володимир, Божественну Літургію наступного дня, у Неділю 4-у по П'ятидесятниці, служили отці-емерити – о. Володимир та о. Миколай.

- У чергову суботу 23 липня Вечірню совершив о. Володимир Ходак. У неділю 24 липня випало свято св. рівноапостольної княгині Київської Ольги. Святочну Літургію відслужив о. митр. прот. Володимир Ходак.

- В останню суботу липня Вечірню у Хресто-Воздвиженській церкві очолив о. Володимир. Божественну Літургію 31 липня служили о. о. Володимир та Миколай.

Хронікар

Храмове свято кафедральної церкви Преображення Господнього в Люблині

6 серпня випадає (за новим стилем) свято головного храму нашої парафії – кафедральної церкви Преображення Господнього в Люблині. Відзначення храмового свята відбудеться 5-6 серпня за участю Високопреосвященнішого архієпископа Люблинського і Холмського Авеля та духовенства Люблинсько-Холмської єпархії.

Порядок святочних богослужінь у кафедральній церкві Преображення Господнього:

5 серпня 2005 р., п'ятниця

18⁰⁰ Всенічне Бдіння

6 серпня 2005 р., субота

10⁰⁰ Божественна Літургія

Молебень

Хресний хід

Збірка на нові облачення до нашого храму

Наша Хресто-Воздвиженська церква діє вже понад два роки, проте для нормального літургійного життя потрібні ще в церкві деякі речі. Зараз найбільш назрілою потребою є **нові, постійні червоні облачення на аналої в нашій церкві**. Ми хотіли б замовити їх і придбати до нашого престольного свята Воздвиження Чесного Хреста Господнього. Кошт купівлі нових облачень досить великий, як на можливості нашої громади, проте надіємося, що спільним зусиллям прикрасимо наш храм.

Усіх, хто хотів би пожертвувати на нові облачення до Хресто-Воздвиженської церкви, просимо вплачувати гроші для душпастиря або біля свічок. Список жертводавців буде поміщений у наступних випусках нашого бюлетеня.

Душпастир та Церковний комітет
Хресто-Воздвиженської церкви

Яблочинський празник

У цей день спокійні нащодень надбужанські луки заповнюються народом, котрий з молитвою спішить поклонитися дивному єгипетському святому. По всій околиці розносяться слова тропаря *Желанієм духовним пустиню досигл еси, богомудре Онуфріє...* 25 червня – це особливий день у церковному житті Південного Підляшшя; своє престольне свято відзначає твердиня Православ'я на цій землі – Свято-Онуфрієвський Яблочинський монастир.

Також і цього року територія монастиря вже 24 червня заповнилася вірними, котрі прибули на традиційний празник. Звичайно, за церковним уставом, святочні богослужіння почалися Всенічним Бдінням, проте частина прочан прибула до монастиря багатьма годинами раніше. Празничну Всенічну служили всі присутні ієрархи на чолі з першоієрархом нашої Церкви – Блаженнішим митрополитом Савою. Має вона особливий характер, оскільки літню служиться не всередині храму, а на площі довкола собору преп. Онуфрія, а чергові молитви читаються з різних боків соборного храму монастиря. Наприкінці служби вірні з благоговінням прикладалися до чудотворної ікони покровителя монастиря преп. Онуфрія Великого, де елеопомазував владика Єремія. Вночі традиційно служився в соборній церкві Акафіст преп. Онуфрія Великому, який очолив владика Григорій. Усю ніч, як кожного року, численні вірні приступали до таїнства Св. Сповіді.

Як завжди, в сам день празника у храмах монастиря відслужено чотири Божественні Літургії. Першу, за традицією, яка триває вже кільканадцять років, відслужено у трапезній церкві св. Івана Богослова. Літургію очолив Високопреосвященніший Архiepіскоп Люблинський і Холмський Авель у співслужінні духовенства єпархії. За Літургією співав хор Хресто-Воздвиженської церкви під диригуванням Олексія Куцого. Хор співав церковно-слов'янською мовою з українською вимовою. У проповіді, виголошеній російською та українською мовами, владика Авель наголосив, що у цьо-

му благодатному місці постійно горить лампада молитви, що монахи безперервно возносять тут свою молитву за усіх нас. Нагадав, що не випадково у це благодатне місце прибувають тисячі людей, котрі шукають покровительства преп. Онуфрія Великого.

Другу Літургію, у Свято-Духівській часовні над Бугом, очолив Високопреосвященніший Архiepіскоп Щецінський і Вроцлавський Єремія. Ця рання Літургія починається ще в темноті, а закінчується, коли вже постає над часовнею сонце. Надбужанські луки покриває в цей час туман. Багато років службу тут очолював владика Адам і служилася вона з українською вимовою. Цього року ця Літургія знову служилася церковно-слов'янською мовою з українською вимовою (лише хор співав з російською). Літургію служило в більшості духовенство Вроцлавсько-Щецінської та Перемисько-Новосанчівської єпархій. Зворушливу і глибоку своїм богословським змістом проповідь сказав українською мовою владика Єремія, котрий нагадав про традицію цього місця, де століттями люди прибували шукати спасіння. Архiepіскоп закликав знаходити шлях до Бога в щоденному житті.

Чергова Літургія традиційно служиться над ранком в Успенській часовні навпроти брами монастиря. За традицією останніх кільканадцять років, служить її духовенство Білостоцько-Гданської єпархії. Літургію очолив наймолодший віком ієрарх нашої Церкви Преосвященніший Єпископ Білостоцький і Гданський Яків.

Центральну Божественну Літургію в соборі преп. Онуфрія Великого очолив первоієрарх Православної Церкви в Польщі, колишній намісник Яблочинської обителі, Блаженніший митрополит Варшавський і всієї Польщі Сава. Співслужили йому ієрархи-гості: Архієпископ Рівненський і Острозький Варфоломій та Єпископ Переяславський Митрофан з Української Православної Церкви Московського патріархату, а також єпископ Гайнівський Мирон і єпископ Більський Григорій. Співав хор студентів богослов'я та семінаристів Духовної семінарії під диригуванням д-ра Володимира Волосюка. За Літургією проповідь російською мовою виголосив єпископ Митрофан із Києва. На завершення святкування після Літургії відбувся урочистий хресний хід з участю присутніх ієрархів та духовенства. На кінець зі словом до учасників свята звернувся митрополит Сава. Говорили також присутні ієрархи, у тому числі єпископ Митрофан, який українською мовою звернувся з подякою за спільні святкування. З подячним словом до первоієрарха, ієрархів, духовенства та прочан звернувся також намісник Яблочинського ставропігійного монастиря о. архимандрит Георгій.

Цьогорічне свято Яблочинської обителі було особливим в українському контексті. Знову одна з Літургій служилася церковнослов'янською мовою з українською вимовою. Українську мову, тобто мову людей, котрі від багатьох століть живуть на цій землі, частіше, ніж у минулі роки, було чути

з церковного амвону. Це свідчення того, що наша Православна Церква є вселенською, що всі традиції, мови, народи знаходять у ній своє місце. Це особливо важливо саме тут, де українська церковна спадщина має таку знамениту і довгу історію.

Закінчилося чергове Яблочинське свято, знову знайшла продовження понад п'ятсотлітня традиція відзначення над Бугом пам'яті святого подвижника із Єгипту. Проте цього року могла вражати менша кількість вірних, як можна було сподіватися, адже цього разу свято випало у вихідний день – у суботу. Відтак це вже, мабуть, постійна тенденція, що зараз на свято до Яблочина прибуває менше прочан, ніж у сімдесяті чи вісімдесяті роки. Пояснити це можна, мабуть, тим, що тоді було це одне з двох найбільших свят нашої Церкви (поруч Грабарки), а зараз православне церковне життя в Польщі зазнало великого розвитку і з'явилося багато нових місць паломництва, відтак не всі прибувають вже саме до Яблочина.

Попри все, значення Яблочинського монастиря для Підляшшя та в житті Православної Церкви в Польщі залишиться безсумнівним. Це справжня твердиня Православ'я на цій землі, яка завжди залишилася вірною Православній Церкві. Це символ нашої традиції на землі Південного Підляшшя, де зараз українську мову та церковні співи чути набагато рідше, ніж ще 100 років тому.

Г. К.

 <p>ORTHPHOTO</p>	<p>ORTHPHOTO - інтернетівський сервіс, присвячений православному християнству у фотографіях. Шукайте за адресою: www.orthphoto.net</p>
--	--

У нашій єпархії

Турковицьке свято

Продовження зі стор. 1.

та, а зараз мешканця Німеччини, Йосифа Туркота), згодом були перенесені до Грубешова. Від 1999 р. частина урочистостей відбувається також у самих Турковичах на території колишнього православного монастиря, де саме тоді споруджено пропам'ятний хрест.

Цьогорічні урочистості очолював православний архієпископ Люблинський і Холмський Авель. Служило біля 20 священиків, в основному з люблинсько-холмської єпархії, але також із Білосточчини та Волині. В урочистостях узяло участь більше трьох сотень вірних, у тому числі майже 250 прочан-холмщаків із України: Луцька, Нововолинська, Володимира-Волинського, Львова, Рівного, Києва. Ці прощі традиційно організовують місцеві Товариства «Холмщина», на свято прибули також їх голови: Микола Онуфрійчук із Луцька, Йосип Романюк зі Львова, Олександр Боровик із Рівного. Прибули також прочане з різних місцевостей Холмщини, Південного Підляшся, Варшави, Білостоку, Люблина. За Божественною Літургією співав хор холмської кафедральної церкви під диригуванням Івана Подолюка.

Урочистості почалися Всенічним Бдінням напередодні свята, 14 липня, в церкві Успіння Пресвятої Богородиці в Грубешові. В сам день свята урочистості почалися з посвячення трьох дзвонів для місцевої церкви, які були дарами: пані Надії Мілінчук разом із сім'єю з України, мешканця Грубешова і голови Міської ради цього міста д-ра Дарюша Галецького, а найбільший – з пожертв, зібраних серед вірних Православної Церкви в Польщі. Урочисте посвячення дзвонів совершив архієпископ Авель. Пі-

сля посвячення вперше загравав дзвонами, повідомляючи про початок Божественної Літургії, о. митр. прот. Вікентій Пугачевич з Білої Підляської. Невдовзі в заповненій церкві почалася Божественна Літургія. Проповідь про значення цього свята в житті Холмщини виголосив архієпископ Авель. На закінчення урочистостей у Грубешові після Літургії відбувся хресний хід та молебень.

Друга частина урочистостей відбулася в Турковичах, хоч участь у них взяли вже не всі прочане, присутні в Грубешові. Спочатку хресний хід подався до джерела-критиці, при якому владика Авель у співслужінні духовенства відслужив водосвятний молебень. Після повернення хресним ходом до хреста-пам'ятника, спорудженого на клаптику землі, повернутому Православній Церкві, відслужено короткий молебень, а владика Авель звернувся на закінчення зі словом до вірних.

Одне з великих свят Холмщини живе, хоч залишилося там вже дуже мало православних вірних. Більш величавий характер надає святу присутність холмщаків з України та вірних з-поза Холмщини. Варто подбати, щоб – незважаючи на труднощі – Турковицьке свято надалі відбувалося в Турковичах і залишалося символом та нагодою для єднання холмщаків із Холмщини та їхніх братів, депортованих як на схід, так і на захід.

Г. Купріянович

Шукайте за адресою:

www.cerkiew.pl

& Видавничі новинки

«Парафіяльний Вісник» з Гамільтону

Саме потрапив до нас «Парафіяльний Вісник» Українського Православного Собору св. Володимира в Гамільтоні (Онтаріо, Канада) за Літо 2005 р. Цікаво подивитися видання української православної парафії в далекій Канаді і відчутти ритм церковного православного життя за кільканадцять тисяч кілометрів від Люблина.

Українська православна парафія св. Володимира належить до Східної єпархії Української Православної Церкви в Канаді. Чотири роки тому парафія відзначала своє 75-річчя, зараз це одна з динамічних парафій цієї Церкви, її настоятелем є (а точніше, був до серпня 2005 р.) о. прот. Богдан Гладько.

Видання нараховує 20 сторінок формату більшого за А4 (в Америці інші норми розмірів) та обкладинки. Видання двомовне – містить тексти українською і англійською мовами (також і сама назва двомовна, крім української має англійську: “Parish Newsletter”).

Видання відкриває на обкладинці рисунок свв. мучеників Макковейв. Вгорі подані телеадресні дані парафії, ім'я та прізвище голови Парафіяльної ради. П'ять перших сторінок видання займає англійський текст Фредеріки Магнус-Грін *To Hell on a Cream Puff*.

Чотири наступні сторінки займає програма богослужіння на літні місяці українською і англійською мовами. У програмі детально вказано, в котрій з церков служитимуться богослужіння,

якою мовою, подані літургичні читання. Знайшла там також інформація, коли настоятель парафії не буде присутнім (зазначено, що в липні тиждень часу перебуватиме він на Церковному Соборі в Вінніпезі) і куди звертатися парафіянам у випадку потреби.

Саме в липні випадає парафіяльний празник цієї парафії – у віснику поміщено на двох сторінках гарний фоторепортаж із минулорічного свята, а в парафіяльних оголошеннях знаходимо заклик до участі у святкових службах і прохання про допомогу у підготовці святкового обіду в прицерковній залі для всіх учасників свята. Там розміщено також іншу інформацію про події парафіяльного життя: зустрічі, заказні служби.

У парафіяльному виданні знайшовся також цікавий текст о. Богдана про духовність. Автор заторкає в ньому актуальні проблеми життя українського православного християнина в умовах сучасного світу. Останні сторінки видання займає інформація про Резиденцію для Сеньорів ім. Т. Шевченка, яка була спонсором цього випуску парафіяльного вісника, а також загальна інформація про богослужіння і парафіяльне життя.

«Парафіяльний Вісник» є цікавою лектурою і дає уяву про життя гамільтонської української православної парафії – наших братів по вірі і крові у далекій Канаді.

Г. К.

«Парафіяльний Вісник» [Гамільтон]. – Літо 2005 р.Б. / “Parish Newsletter” [Hamilton]. – Summer, 2005 A. D.

Видавничі здобутки членів нашої громади

Дітям про ікону – українською...

Серед багаточисленних видань православної літератури не багато є таких, яких читачами можуть бути діти; зокрема, стосується це видань українською мовою. Тому важливою подією є поява книжки «Що таке ікона?» у перекладі українською мовою. Її видавцем є Видавництво Варшавської Православної Митрополії, а з'явилася вона з благословення Його Блаженства Блаженнішого Сави, Митрополита Варшавського і всієї Польщі. Редактором книжечки є Ярослав Харкевич, а українською мовою переклав її Григорій Купріянович, староста нашої церкви.

У книжечці поміщено багато кольорових малюнків, а біля них пояснення, що таке ікона

і чому ми її почитаємо. Героями книжечки є дівчинка Марійка зі своїм меншим братом Степанком. Перебувають вони в різних місцях та ситуаціях і показують іншим малечкам, як шанувати ікони та молитись до святих, які на них зображені. Книжечка пояснює простими словами, що таке ікона і яке її місце у житті православних християн.

Книжечка була створена в Америці, її оригінал англійський. У Польщі, крім українського видання, публікація з'явилася також російською, польською та білоруською мовами. А.А.

Що таке ікона? / Tłumacz: Grzegorz Kuprianowicz. Redakcja: Jarosław Charkiewicz. – [Варшава 2005]. – 32 сс.

XXI Собор Української Православної Церкви в Канаді

У днях 13-17 липня 2005 р. відбувся XXI Собор Української Православної Церкви в Канаді. Це найвища влада цієї Церкви, яка приймає рішення щодо основних питань церковного життя. Собори УПЦК відбуваються кожні п'ять років, беруть у них участь архиереї, священники та миряни. Попередній, XX Ювілейний Собор УПЦК, відбувся у 2000 р. Цьогорічний XXI Собор УПЦК, крім поточних питань життя Церкви, мав також завданням обрати нового першоієрарха цієї Церкви, оскільки дотеперішній – митрополит Василій – помер у січні ц.р.

Українська Православна Церква в Канаді є найпотужнішою серед Церков української православної діаспори. Перебуває вона в юрисдикції Вселенського патріарха і має в структурі патріархату досить широку автономію. Українська Православна Церква в Канаді є митрополією, поділеною на три єпархії: Середню (митрополічу, з осідком у Вінніпезі), Східну (з осідком у Торонто) та Західну (з осідком у Едмонтоні). УПЦК має 263 парафії та чоловічий скит преп. Іларіона у Вінніпезі. У Церкві служить 99 священників (у тому числі 33 емерити і хворі) і 3 диякони. УПЦК має свою духовну школу – Колегію св. Андрея, яка розташована на території Манітобського університету. Видавничою справою займається видавничка спілка «Екклезія». Офіційним органом Церкви є «Вісник»/“The Herald”, кожного року видається також Календар «Рідна Нива».

Місцем проведення XXI Собору Української Православної Церкви в Канаді було

місто Вінніпег, столиця штату Манітоба у центральній Канаді. Саме там міститься митрополіча кафедра УПЦК, осідок митрополита та всі центральні установи Церкви. Засідання Собору відбувалися в готелі Victoria Inn, де влаштовано навіть спеціальну каплицю на час засідань. Напередодні Собору, у день свята свв. первоверховних апостолів Петра і Павла 12 липня, відбулися в Вінніпезі Конференція Духовенства УПЦК та Конференція Добродійок. Передувала їм святочна Літургія, яку очолив архієпископ Торонто й Східної єпархії Юрій.

XXI Собор Української Православної Церкви в Канаді свої офіційні засідання започаткував 13 липня ц. р. Божественною Літургією, яку очолив Місцєблюститєль митрополічого престолу архієпископ Едмонтона й Західної єпархії Іван. У засіданнях Собору, крім делегатів, що представляли усі єпархії УПЦК, брали участь – як гості – екзарх Вселенського патріарха в Канаді митрополит Сотіріос та архієпископи

Антоній і Всеволод із Української Православної Церкви в США (котра також перебуває в юрисдикції Вселенського патріарха). Засідання Собору почалися після Літургії процесією до залу засідань із копією Почаївської ікони Божої Матері. Кожного дня Собору в каплиці служилася Божественна Літургія та Вечірня.

Першим питанням, яким зайнявся Собор після відкриття і офіційних промов, було обрання кандидата на нового першоєрарха Української Православної Церкви в Канаді. У результаті таємного голосування був ним обраний дотеперішній архієпископ Едмонтона й Західної єпархії Іван, Місцєблюститель митрополичого престолу. За церковними канонами, цей вибір мусить ще бути затверджений Синодом Вселенської патріархії та самим патріархом Константинополя.

Черговим важливим питанням у житті УПЦК, яке почали обговорювати першого дня Собору, а закінчили вже другого, було обрання нового єпископа. Це необхідність, оскільки після смерті митрополита Василя у складі єпископату УПЦК залишилося тільки двоє єпископів. Соборові представлено схвалену єпископатою УПЦК кандидатуру о. прот. Михайла Скрумеди з Вінніпегу. В таємному голосуванні учасники Собору затвердили цю кандидатуру і вже вдруге в залі засідань Собору прозучало «Аксіос». Аналогічно, як у попередньому випадку, цей вибір мусить ще бути формально затверджений Синодом Вселенської патріархії.

Чергові сесії цього дня Собору заповнили рапорти про різні аспекти життя. Першим рапорт про актуальний стан Церкви склав Голова Президії Консисторії УПЦК о. митр. прот. Василь Макаренко. Згодом були рапорти про стан фінансів Церкви та Контрольної Комісії, відбулося також голосування над затвердженням діяльності дотеперішньої Консисторії. Потім представ-

лено звіти про діяльність духовної школи Церкви – Колегії св. Андрея. Представлення звітів супроводжували дискусії та запитання.

Цього ж дня представлено також кандидатури до найвищих органів Церкви: Консисторії УПЦК, Контрольної Комісії, керівних органів Колегії св. Андрея та Церковного Суду. Представлено також кандидатури на нового голову Президії Консисторії УПЦК – це в Українській Православній Церкві в Канаді дуже важливий пост, оскільки саме Консисторія займається поточним управлінням УПЦК. Зголошено трьох кандидатів на голову цього органу: дотеперішнього голову Президії Консисторії о. митр. прот. Василя Макаренка, колишнього голову о. митр. прот. Олега Кравченка з Вінніпегу (котрий був на цьому посту в 1995-2000 роках), а також о. прот. Богдана Гладьо з Гамільтона. Другий день засідань закінчився представленням художньої програми молоддю, присутньою на Соборі.

Черговий, третій день засідань XXI Собору УПЦК почався з виборів Голови Президії Консисторії. Після двох турів таємного голосування на цей пост обрано о. прот. Богдана Гладьо, настоятеля собору св. Володимира в Гамільтоні, котрий уже декілька разів відвідав Люблинсько-Холмську єпархію і добре ознайомлений із життям Православної Церкви в Польщі (він надавав допомогу церковною літературою також і нашій Хресто-Воздвиженській церкві в Люблині).

Наступні сесії цього дня присвячені були оцінці реалізації рішень, прийнятих на попередньому, XX Ювілейному Соборі УПЦК в 2000 р., а також дискусіям і обговоренню проектів резолюцій XXI Собору. Представлено також проект реорганізації Фондації УПЦК. Усі ці дискусії стосувалися майбутнього Церкви. Цей день Собору закінчився увечері урочистою конвокацією

Колегії св. Андрея. На урочистості вручено два почесні докторати цієї духовної школи: одному із найбільш заслужених священників Української Православної Церкви в Канаді о. митр. прот. д-ру Степанові Ярмусю та д-ру Стору Гауку з Едмонтона за велику допомогу жертвам Чорнобильської катастрофи.

Останнього дня засідань Собору, у суботу 16 липня, відбулися вибори членів виборних органів Церкви, зокрема Консистоїї, Контрольної Комісії, керівних органів Колегії св. Андрея та Церковного Суду. Прийнято також резолюції Собору, що стосувалися внутрішнього життя Церкви (зокрема, вирішено, що в 2006 р. відбудеться Надзвичайний Собор Української Православної Церкви в Канаді, на якому звершиться інтронізація нового першоієрарха та хіротонія нового єпископа і обрання ще принаймні одного єпископа), але також звернення до Вселенського патріарха з проханням «підтримати бажання народу України мати свою вільну і автокефальну Українську Православну Церкву». Засідання Собору закінчилися процесією з Почаївською іконою Божої Матері і Вечірнею. Увечері цього дня відбувся урочистий концерт та бенкет.

Офіційним звершенням XXI Собору Української Православної Церкви в Канаді стала Божественна Літургія в митрополічному кафедральному соборі Святої Трійці у Вінніпезі в неділю 17 липня, яку очолив Місцєблоститель митрополічного престолу архієпископ Іван у співслужінні архієпископа Юрія та двох ієрархів УПЦ в США: архієпископа Антонія та архієпископа Всеволода. Після Літургії відслужено панахиду за душу покійного першоієрарха УПЦ бл. пам. митрополита Василя.

XXI Собор Української Православної Церкви в Канаді був важливою подією в житті цієї Церкви, але також – з огляду на її значення – в житті Українського Православ'я взагалі. Українська Православна Церква в Канаді є знаменитим зразком Церкви, яка вповні зберігаючи українські церковні традиції, перебуває у церковній єдності зі всім православним світом і дає свідчення української православної ідентичності перед Вселенським Православ'ям. УПЦ є також зразком Церкви, котра знайшла шлях до залучення широких мас вірних до активного життя і управління Церквою в дусі соборності і співвідповідальності за свою Церкву.

Григорій Купріянович

Щирою вітаємо
о. прот. Богдана Гладьо
з обранням **Головою Президії Консистоїї**
Української Православної Церкви в Канаді.
Нехай Всемиловичий Господь укріпляє Вас у праці
на цьому відповідальному посту
на благо Святої Православної Церкви та українського народу.
Многії літа!

Душпастир, церковний староста
та українська православна
громада Люблина

ПРАВОСЛАВНА МУЗИКА РІЗНИХ НАРОДІВ (2)

ВІЗАНТІЯ: Основною рисою православних співів є, зокрема, принцип хорového одноголосся без інструментального супроводу. Саме цей принцип від самого початку ліг в основу церковних співів Візантії та Греції.

Періодом інтенсивної творчої діяльності візантійських гімнографів було V-IX ст. Разом з текстами пісень ними створювалися також розспіви – таким чином, слово і музика були невіддільно пов'язані у творчості авторів церковної музики. Пізніше цей зв'язок було порушено – на зміну гімнографам прийшли мелурги (так називали композиторів). Мелурги створювали нові або ж перероблювали старі мелодії до існуючих текстів.

Важливе значення мав також процес канонізації мелодійних формул церковного музичного мистецтва. Таких формул у Візантії було вісім. Кожному складу тексту найчастіше відповідав відповідний звук. Церковна музика вирізнялася плавністю. Стосувався також принцип, що краса співу не повинна заважати сприймати текст. Спів повинен був передусім сконцентрувати слухача на сакральному значенні тексту, допомогти віруючому відсторонитися від зовнішнього грішного світу і тим самим піднести свій погляд до Неба.

У великих (як правило, кафедральних) храмах богослужіння відбувалися за участі двох хорів. Співали також прихожани. Деякі партії виконували солісти – *псалти*. Хором керував *доместик* (очевидно, що він жестама задавав темп, вказував на підвищення чи пониження звуку).

VII століття в розвитку візантійської музики відзначається початком регламентації послідовності молитов і співів. Великий обсяг музичного репертуару спричинила необхідність шукати метод запису музики, який би дозволяв відтворювати мелодії не з пам'яті, а з записів. Таким чином, у VIII столітті почали з'являтися перші літургійні книги з музичним репертуаром.

Одним із основоположників візантійської гімнографії вважається **св. Роман Сладкоспівець**. Він відомий, зокрема, тим, що створив форму багатострофної поеми – яка тоді мала назву «кондак» (хоча, як від-

значають дослідники, ця форма співу відрізняється від того «кондака», який ми знаємо сьогодні). Марк Ефеський розповідає про прп. Романа Сладкоспівця наступне:

«Творець кондаків – чудний Роман – він отримав сей дар від Богородиці, яка з'явилася йому у сні і подала сувій з повелінням заспівати: він виконав це відразу, як прокинувся – це було у день Різдва, – почав співати «Діва днесь». Після цього він створював також інші кондаки... Він складав також ікоси...».

Серед авторів православної музики Візантії відомі також: **прп. Єфрем Сирін** (був автором сотні гімнів богословського змісту; відомі, зокрема, його великопісна молитва, фрагменти його пісень Богоматері), **свт. Григорій Назіанзін**, Константинопольський патріарх (написав велику кількість церковних гімнів; зокрема, початок його твору «Слово на Пасху» було пізніше покладено Дамаскіним на мелодію і стало однією з Великодніх стихир), **свт. Анатолій**, патр. Константинопольський (автор давніх християнських стихир), **св. Георгій Пісίδα** (диякон константинопольського храму Св. Софії; відзначається, що він славився поетичним талантом; йому справедливо приписують знаменитий акафісний спів Богородиці; існує ймовірність також того, що саме св. Георгієм були написані введені патріархом Сергієм до церковного уставу «Нині сили небесная» та «Да ісполнятся уста наша»), **свт. Андрій Критський** (автор «Великого канону»), **свт. Герман**, патр. Константинопольський (вважався одним з найкращих піснеспівців; був автором багатьох церковних пісень, зокрема, канону на Благовіщення, який складено у вигляді бесіди між Архангелом та Марією), **прп. Іоан Дамаскін** (був автором остаточного формулювання принципу восьмигласся і перетворення його в струнку, завершено форму), **Йосиф, піснєписець** (один із найбільш плідних творців церковних пісень; займався доповненням октоїху прп. Іоана Дамаскіна; автор канонів Спасителю, Предтечі, свт. Миколаю, всім святим) та багато інших авторів.

Дмитро Шевчук

Винесення Древа Чесного Хреста Господнього Свв. мчч. Маккавеїв і матері їх Соломії

Тропар Хрестові

Спаси, Господи, люди Твоя
і благослови достояніє Твоє,
побіди благовірним
на сопротивлянію даруя,
і Твоє сохрания
крестом Твоїм жительство.

Спаси, Господи, людей Твоїх
і благослови насліддя Твоє,
перемогу благовірним
над супротивниками подай,
і хрестом Твоїм
охороняй оселю Твою.

Кондак Хрестові

Вознесийся на Крест волею,
тезоіменитому Твоєму
новому жительству щедроти Твоя
даруй, Христе Боже.
Возвесели силою Твоєю вірних
люди Твоя, побіди дая їм на
супостати, пособіє імушим Твоє
оружіє мира, непобідимую побіду.

Ти що вознісся на Хрест з волі Своєї,
Христе Боже,
даруй милосердя Твої новій оселі, що
носить ім'я Твоє.
Звесели силою Твоєю вірних людей,
подаючи їм перемогу над
супротивниками зброєю миру,
непоборним знаменом перемоги.

Тропар Маккавеїв

Болізними святих, іміже о Тебі
пострадаша, умолен буди, Господи,
і вся наша болізни ісцїли,
Чоловіколюбче, молимся.

Стражданням святих, що їх за Тебе
виперіпили, хай стануть моління Тобі,
Господи, і зціли всі недуги наші,
Чоловіколюбче, благаємо.

Кондак Маккавеїв

Премудрости Божїя столпи
седмочисленні, і Божественнаго
світа світильниці седмосвіщні,
Маккавеї всемудрії, прежде
мучеников превелїї мученици:
с нимиже всіх Богу молїтеся,
спастися почитаюшим вас.

Премудрости Божої стовпи
семичисленні, й Божественнаго
світла світильники семисвіщні,
Маккавеї премудрі, попереду
мучеників мученики превеликі:
молїтеся з ними Богові всіх,
щоб спаслися ті, що вас шанують.

Пожертву на видання цього номеру бюлетеня «Православний Голос Люблина»
склали Ярослава Шевчук та Андрій Савенець.

Православний Голос Люблина

Бюлетень української православної громади церкви Воздвиження Чесного Хреста Господнього в Люблині
Душпастир церкви Воздвиження Чесного Хреста Господнього: о. прот. Мирослав Вишневський.
Редактор бюлетеня: Григорій Купріянович.
Адреса: Cerkiew Podwyższenia Krzyża Pańskiego, ul. Dolińskiego 1, 20-127 Lublin, тел. 4444160.
E-mail: chresto-vozd@cerkiew.pl Internet: <http://www.chresto-vozd.harazd.net>

Програма богослужінь
у церкві Воздвиження Чесного Хреста Господнього
- храмі української православної громади м. Люблина
серпень 2005 р.

2 серпня, вівторок. Пророка Ілії, препмч. Афанасія Берестейського
9⁰⁰ Божественна Літургія

6 серпня, субота
18⁰⁰ Вечірня

7 серпня, Неділя 7-а по П'ятидесятниці.
Успіння св. прав. Анни, матері Пресвятої Богородиці
9⁰⁰ Божественна Літургія

13 серпня, субота
18⁰⁰ Вечірня

14 серпня, Неділя 8-а по П'ятидесятниці.
Винесення Древа Чесного Хреста Господнього.
Свв. мчч. Маккавеїв і матері їх Соломії.
Початок Успенського посту
9⁰⁰ Божественна Літургія

18 серпня, четвер
18⁰⁰ Велика Вечірня з литією

19 серпня, п'ятниця. Преображення Господнє
9⁰⁰ Божественна Літургія
Посвячення плодів

20 серпня, субота
18⁰⁰ Вечірня

21 серпня, Неділя 9-а по П'ятидесятниці
9⁰⁰ Божественна Літургія

27 серпня, субота
18⁰⁰ Велика Вечірня з литією

28 серпня, Неділя 10-а по П'ятидесятниці.
Успіння Пресвятої Богородиці
9⁰⁰ Божественна Літургія